

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Mgr. J. P.**, zastoupené JUDr. Františkem Vavrochem, advokátem se sídlem 370 01 České Budějovice, náměstí Přemysla Otakara II. 123/36, proti žalovanému: **Krajský úřad – Jihočeský kraj, Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví**, se sídlem 370 76 České Budějovice, U Zimního stadionu 1952/2, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Ing. arch. P. R.**, a **2) Ing. arch. O. R.**, obou zastoupených JUDr. Josefem Šírkem, advokátem se sídlem 370 05 České Budějovice, Dr. Bureše 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2008, čj. KUJCK 26595/2008 0ZZL/5/Vlk/O37/08, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 6. 2009, čj. 10 Ca 240/2008 - 55,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 25. 2. 2008, čj. 4447/2/07/Ho-235 Od Roz, Městský úřad Hluboká, odbor stavební a stavební úřad (dále „vodoprávní úřad“), udělil osobám zúčastněným na řízení povolení k nakládání s vodami – odběru podzemních vod ze studny na pozemku parc. č. 1221/8 v k. ú. Hluboká nad Vltavou.

Odvolání žalobkyně (stěžovatelky) proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl jako nepřijatelné. Vodoprávní úřad dle jeho názoru nesprávně určil okruh účastníků řízení; stěžovatelka, s níž vodoprávní úřad jako s účastníkem jednal, ve skutečnosti účastníkem tohoto řízení nebyla. Žalovaný opřel tento svůj závěr především o § 3 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb.,

o vodách (dále „vodní zákon“), podle něhož podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví, nejsou ani součástí, ani příslušenstvím pozemku, v němž se nacházejí. Stěžovatelka z pouhého titulu vlastnictví sousedního pozemku (parc. č. 1221/7 v k. ú. Hluboká nad Vltavou) nemohla být napadeným rozhodnutím dotčena na svých právech (ve smyslu § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu) a do okruhu účastníků řízení tedy byla zařazena chybně.

Krajský soud v Českých Budějovicích stěžovatelčinu žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění uvedl, že se na řízení ve věcech upravených vodním zákonem používá dle § 115 odst. 1 vodního zákona správní řád. Ten v § 27 vymezuje okruh účastníků správního řízení, mezi něž v odstavci 2 řadí i „další dotčené osoby“, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Stěžovatelku však dle názoru krajského soudu za dotčenou osobu považovat nelze, neboť na pozemku v jejím vlastnictví se nenacházelo žádné vodní dílo ani průzkumný vrt a nemohlo se jí tedy nikterak dotknout vydání povolení k odběru podzemních vod na sousedním pozemku. Vedle toho se soud zabýval i dalšími žalobními body, ačkoliv, jak zdůraznil, shledal, že stěžovatelka nebyla účastníkem tohoto vodoprávního řízení.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhala zrušení rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Důvodem je podle stěžovatelky nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Kasační námitky stěžovatelka předestřela takto:

Soud se v rozporu s § 76 odst. 3 větou druhou [ve spojení s odstavcem 1 písm. c) téhož ustanovení] s. ř. s. odmítl zabývat námitkou, kterou vznesla při ústním jednání (konaném 10. 6. 2009) a nesprávně konstatoval opožděnost námitky s odkazem na § 71 odst. 2 s. ř. s. Nezabýval se tak námitkou porušení zásady dvojinstančnosti správního řízení, k němuž dle stěžovatelky došlo tím, že žalovaný sám rozhodl o účastenství stěžovatelky ve správním řízení, namísto aby zrušil rozhodnutí vodoprávního úřadu a věc mu vrátil k novému posouzení.

Dále stěžovatelka namítla věcnou nesprávnost posouzení jejího účastenství ve správním řízení. Poukázala na to, že v žalobě uvedla, že na svém pozemku připravuje stavbu studny a množství vody, které bude na základě povolení vodoprávního úřadu ze své studny odebírat, bude záviset na vydatnosti podzemní vody v dané lokalitě, což bude také ovlivněno množstvím vody odebíraným osobami zúčastněnými na řízení. Skutečnost, o kterou opřel soud své rozhodnutí, tedy že na stěžovatelčině pozemku žádná studna (ani jiné vodní dílo) není, není relevantní. Ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu je třeba podle stěžovatelky vyložit tak, že není třeba prokazovat existenci dotčení na právech, ale postačí pouhá možnost (pravděpodobnost) dotčení. Proto v daném případě nebylo nutno prokazovat existenci studny, ale stačilo prokázat možnost, že studna bude postavena, tj. *„možnou existenci veřejného subjektivního práva podat si žádost o povolení ke nakládání s vodami“*.

V námitkách označených čísly 3 až 6 stěžovatelka vytýkala konkrétní nedostatky rozhodnutí vodoprávního úřadu a jeho podkladů (chybějící určení polohy studny souřadnicemi Jednotné trigonometrické sítě katastrální – JTSK, nesprávný výpočet depresního kužele v podkladech předložených osobami zúčastněnými na řízení, neznámá vydatnost vrtu), resp. řízení před vodoprávním úřadem (nemožnost seznámit se se všemi podklady rozhodnutí vodoprávního úřadu). Krajskému soudu vytýkala jednak nesprávné posouzení právních otázek, případně nevyřádkování žalobních námitek.

Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. Uvedl, že okruh účastníků je správní orgán povinen zkoumat a určovat během celého správního řízení, tedy nejen při řízení v první instanci. Posouzení možnosti přímého dotčení na právech stěžovatelky ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu bylo nutno chápat ve vztahu k době správního řízení, nikoliv do budoucna, jak navrhuje stěžovatelka; její budoucí (stavební) záměry však nelze označit za (dotčená) subjektivní práva. Pouhé vlastnické právo sousedního pozemku nemůže zakládat účastenství stěžovatelky v posuzovaném řízení, neboť podzemní voda nacházející se pod jejím pozemkem není součástí ani příslušenstvím tohoto pozemku. Eventuální stavební úmysl či záměr není ještě subjektivním právem. O svém závěru žalovaný nikterak nepochyboval. Povolení čerpat vodu na sousedním pozemku nemohlo nikterak ovlivnit možnost stěžovatelky podat si v budoucnu žádost vlastní.

Osoby zúčastněné na řízení rovněž navrhly zamítnutí kasační stížnosti. V podrobnostech odkázaly na své vyjádření k žalobě. V něm uvedly, že stěžovatelka nebyla účastníkem správního řízení, nemohla být nikterak dotčena na svých právech; na jejím pozemku se nenachází žádná studna a i kdyby ano, nedosahoval by k ní depresní kužel studny osob zúčastněných, navíc její pozemek leží níže než pozemek osob zúčastněných, proto by to byla spíše stěžovatelka, kdo by mohl nemírným čerpáním vody „strhnout“ vodu z jejich pozemku, nikoliv naopak. Tvrzení uvedená v kasační stížnosti jsou podle nich jen opakováním předešlých námitek, s nimiž se krajský soud řádně vypořádal. Přístup stěžovatelky lze dle jejich názoru považovat za hraničící s bezdůvodnou šikanou.

Ze správních spisů vyplynulo:

Osoby zúčastněné na řízení podaly 30. 10. 2006 u Městského úřadu Hluboká nad Vltavou „Žádost o povolení k odběru podzemních vod pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) dle § 8 odst. 1 písm. b) vodního zákona“ (dále „žádost“). Stejného dne byla podána i žádost o vydání stavebního povolení a žádost o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby vrtané studny (na pozemku parc. č. 1221/8, o hloubce 30 m, pro účel zavlažování zahrady).

Přílohou žádosti bylo také „posouzení podmínek pro využití hydrogeologického průzkumného vrtu a projekt vrtané studny“ zpracované Mgr. D. F. 17. 10. 2006 (dále „posudek“). Mimo jiné je zde uvedeno, že v rámci terénní rekognoskace lokality byl zjištěn v blízkém okolí posuzované studny pouze jeden zdroj individuálního zásobování vodou, a to vrtanou studnu na pozemku parc. č. 1239/1 (poznámka soudu: nikoli ve vlastnictví stěžovatelky).

Oznámení o zahájení vodoprávního řízení z 4. 12. 2007 bylo doručeno rovněž stěžovateli, stejně jako rozhodnutí o povolení k nakládání s podzemními vodami, k jejich odběru (z 25. 2. 2008, vč. opravného usnesení z 26. 2. 2009). Vodoprávní úřad v něm mimo jiné uvedl, že „na sousedních nemovitostech nejsou stávající vodní zdroje a ani nedošlo k zahájení vodoprávního řízení v zájmu k těmto nemovitostem s výjimkou stávající vrtané studny na pozemku parc. č. 1239/1“.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Účel vodního zákona je vymezen v jeho § 1; je jím zejména ochrana povrchových a podzemních vod, stanovení podmínek pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod. Vodní zákon upravuje také právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, a to v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod, bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha.

Mezi pojmy vymezenými v § 2 vodního zákona (odst. 2) jsou i podzemní vody: „*podzemními vodami jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásnu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních*“.

Ustanovení § 3 odst. 1 vodního zákona deklaruje, že „*povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku*“.

Podle § 8 odst. 1 písm. b) bodu 1 vodního zákona je k odběru podzemních vod potřeba povolení vodoprávního úřadu.

V § 9 téhož zákona jsou upraveny další podrobnosti povolení k nakládání s vodami. Mezi nimi je také stanoveno, že „*povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu. V povolení k nakládání s vodami se stanoví účel, rozsah, povinnosti a popřípadě podmínky, za kterých se toto povolení vydává. Podkladem vydání povolení k nakládání s podzemními vodami je vyjádření osoby s odbornou způsobilostí, pokud vodoprávní úřad ve výjimečných případech nerozhodne jinak*“ (odst. 1). Dle odst. 3 „*povoluje-li vodoprávní úřad odběr povrchových nebo podzemních vod podléhající zpoplatnění (§ 88 a 101) na dobu delší než 1 rok, stanoví současně i vyšší povoleného ročního odběru*“. „*Dobu platnosti povolení k nakládání s vodami lze k návrhu oprávněného prodloužit, pokud se nezměnily podmínky, za kterých bylo povolení uděleno*“ (odst. 4).

Vodoprávní řízení bylo upraveno v § 115 vodního zákona, který v odstavci 1 stanovil, že: „*pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují vodoprávní úřady při řízení o věcech upravených vodním zákonem podle správního řádu, popřípadě podle stavebního zákona, jde-li o rozhodování týkající se vodních děl*“. Citované ustanovení neobsahovalo speciální úpravu účastenství v řízení, upravovalo pouze dílčí otázky např. u obcí (odst. 4), správců vodního toku (odst. 5), občanských sdružení (odst. 7).

Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat námitkami, v nichž stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu; dospěl k závěru, že nejsou důvodné. Stěžovatelka podřadila pod stížní důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. dvě námitky: krajský soud se dostatečně nezabýval těmi žalobními body, v nichž stěžovatelka namítala nesprávnost a nepřezkoumatelnost posudku Mgr. F. a dále to že se žalovaný nevypořádal s vydatností hydrogeologického vrtu. Tyto námitky je nutno posoudit následovně:

Vzhledem k tomu, že žalovaný zamítl stěžovatelčino odvolání proto, že ji nepovažoval za účastníka řízení, bylo klíčovou otázkou, kterou musel ve věci její žaloby krajský soud vyřešit, její účastenství ve vodoprávním řízení a tedy důvodnost napadeného správního rozhodnutí. Teprve po vyřešení této otázky se krajský soud mohl zabývat dalšími žalobními námitkami. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo správné; dovodil tedy, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení před vodoprávním úřadem prvního stupně a její odvolání proti správnímu rozhodnutí mělo být zamítnuto jako nepřípustné, tj. podané osobou neoprávněnou. Vyslovil-li soud, že stěžovatelka nebyla vůbec oprávněna podat odvolání, z toho *a priori* plyne, že se nemohla dovolávat chybného vypořádání svých odvolacích námitek žalovaným. Stejně jako žalovaný nad rámec nutného odůvodnění svého rozhodnutí, jímž vyslovil nepřípustnost odvolání, zabýval se odvolacími námitkami i věcně, také soud hodnotil žalobní námitky týkající se procesní a věcné stránky správního řízení, aniž jeho závěry mohly mít vliv na výsledek sporu.

Je třeba připomenout, že ve správních řízeních, v nichž se (dle § 27 odst. 2 správního řádu) účastenství zakládá možným dotčením na právech či povinnostech, je nezbytné posoudit nejprve okolnosti svědčící pro (či proti) účastenství osoby, jež se snaží v řízení aktivně vystupovat, a teprve po kladném hodnocení se zabývat jeho podáními ve věci samé. Jinými slovy, i kdyby meritorní námitky mohly být shledány důvodné, nezakládá tato skutečnost účastenství v řízení pro osobu, která je vznesla. Z toho vyplývá, že v dané věci poté, kdy žalovaný dospěl k závěru,

že stěžovatelka není účastníkem předmětného správního řízení, nemusel přihlížet k jejím odvolacím námitkám do věci samé.

Nelze proto krajskému soudu vytýkat, jestliže se nezabýval rozhodnutím žalovaného co do vypořádání veškerých odvolacích námitek, pokud jejich posouzení nemohlo mít vliv na výrok rozhodnutí žalovaného.

Kasační soud poté přikročil k věcnému posouzení kasační stížnosti.

Jak bylo již několikrát zdůrazněno, pro posuzovanou věc je zásadní otázka, zda byla stěžovatelka účastníkem řízení o povolení k odběru podzemních vod vedeného na žádost osob zúčastněných na řízení.

K této otázce předestřela stěžovatelka jednak námitky věcné, o nichž bude pojednáno níže, jednak námitky procesní: žalovaný podle ní pochybil v tom, že sám posoudil její účastenství, ačkoliv podle názoru stěžovatelky byl povinen vrátit věc správnímu orgánu prvního stupně; tím, že žalovaný sám o procesním postavení stěžovatelky rozhodl (aniž by jí dal možnost se vyjádřit), porušil zásadu dvojinstančnosti správního řízení. Přitom před správním orgánem mělo proběhnout „nalézací“ řízení, v němž měl správní orgán prokázat, že stěžovatelka účastníkem řízení nebyla, a to po jejím vyjádření a navržení důkazů. Tuto námitku stěžovatelka přednesla u soudu při ústním jednání 10. 6. 2009 a krajský soud byl podle ní povinen se jí zabývat s odkazem na § 76 odst. 3 s. ř. s., neboť šlo o vadu, která „vyšla najevo při jednání“, nikoliv ji odmítnout jako opožděnou.

Stěžovatelce nelze dát za pravdu, její výklad § 76 odst. 3 s. ř. s. je nesprávný. Je třeba předeslat, že zásada koncentrace a dispozitivnosti řízení ve správním soudnictví je zmírněna korelativem obsaženým v § 76 s. ř. s., jenž umožňuje přihlídnout k některým vadám bez toho, aby byly obsaženy v žalobě, pokud „*vyjdou při jednání najevo*“. Toto ustanovení je však nutno vyložit tak, že jde o případy, kdy určitou námitku vznesl samotný žalobce, případně žalovaný, osoba zúčastněná na řízení, či se bude jednat o okolnost, kterou zjistí samotný rozhodující krajský soud. Společným jmenovatelem všech těchto případů musí být to, že tato zjištěná skutečnost nebyla či dokonce nemohla být známa žalobci, takže po něm nelze spravedlivě požadovat, aby ji uplatnil přímo v rámci žalobních bodů. Může se přitom jednat o skutečnosti právní i skutkové.

V daném případě to znamená, že závěr krajského soudu o opožděnosti uvedené námitky byl správný, neboť stěžovatelka veškeré takto namítané skutečnosti mohla uplatnit již v žalobě, resp. ve lhůtě stanovené pro podání žaloby.

Přestože, jak výše vysvětleno, použila stěžovatelka nesprávnou právní argumentaci, přezkoumal kasační soud postup krajského soudu dle § 109 odst. 3 s. ř. s. a posuzoval, zda krajský soud nepochybil nikoliv co do posouzení opožděnosti žalobní námitky, ale zda neměl postupovat přímo podle § 76 odst. 1 s. ř. s. a rozhodnutí žalovaného zrušit bez nařízení jednání. Posoudit bylo třeba otázku, zda žalovaný tím, že o účastenství stěžovatelky rozhodl sám v rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro nepřípustnost, neporušil ustanovení o řízení před správním orgánem naplňujícím dikci § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že k porušení procesních norem nedošlo. Správní řád vychází z materiálního hlediska účastenství, pro něž není rozhodující ani to, co sám účastník tvrdí, ani zda s konkrétní osobou jedná jako s účastníkem správního orgánu, ale pouze to, zda tato osoba účastníkem v materiálním smyslu je či není, tedy z hlediska § 27 odst. 2 správního řádu zda může být přímo dotčena na svých právech a povinnostech.

Stěžovatelka se mylí, pokud má za to, že správní orgán je povinen vést „nalézací“ řízení ohledně jejího účastenství.

Zodpovědnost za správné určení účastníků ve správním řízení nesou správní orgány, a to po celé řízení. Vodoprávní úřad začal jednat se stěžovatelkou jako s účastníkem řízení ze své iniciativy, nikoliv proto, že by se stěžovatelka svého účastenství v řízení sama aktivně domáhala. Ve vyjádření k žalobě k tomu uvedl, že takto jedná s vlastníky sousedních pozemků proto, aby zjistil, zda se na jejich pozemcích nenacházejí vodní díla či hydrogeologické vrty, o jejichž existenci by jinak neměl vědomost.

Žalovaný poté, kdy se seznámil s obsahem spisu a zjištěními, že se na pozemku stěžovatelky nenachází vodní dílo, dospěl k závěru bez jakýchkoli pochybností (jak mimo jiné zdůraznil ve vyjádření ke kasační stížnosti), že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení (a to samozřejmě od samého počátku). Pokud tento svůj závěr vyjádřil v rozhodnutí o odvolání, nelze mu nic vytýkat.

K vlastnímu posouzení jejího účastenství ve správním řízení (námitka č. 2) stěžovatelka namítla, že krajský soud (resp. i žalovaný) nesprávně vyložil § 27 odst. 2 správního řádu, podle kterého „*jsou účastníky řízení též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech*“. Podle stěžovatelky je třeba vyložit toto ustanovení tak, že pro účast v řízení není třeba zjistit existenci dotčení práv či povinností, ale postačí prokázat pouhou „možnost“ dotčení. Stěžovatelka nesouhlasila s argumentací soudu (a žalovaného) založenou na tom, že rozhodnutím vodoprávního úřadu nemůže být dotčena, pokud na svém pozemku nemá žádné vodní dílo a že její tvrzení o tom, že chce v budoucnu vybudovat studnu nemůže být v tomto směru zohledněno. Dle jejího výkladu zcela postačuje, „*když prokáže možnost, že studna bude postavena, resp. když prokáže možnou existenci veřejného subjektivního práva podat si žádost o povolení k nakládání s vodami*“.

Ve věci není sporu o tom, že jelikož zákon o vodách neobsahuje speciální úpravu, je třeba dle § 115 odst. 1 vodního zákona aplikovat § 27 správního řádu, a to jeho odstavec 2. Stěžovatelce lze dát za pravdu, že z hlediska procesního zařazení mezi účastníky řízení není nutné, aby účastník skutečně byl dotčen na svých právech (či povinnostech), ale postačí pouhá možnost přímého dotčení, ovšem ve zcela jiném významu, než se snažila vyložit stěžovatelka.

Při aplikaci § 27 odst. 2 správního řádu je nutno mít na zřeteli smysl a účel účastenství, jímž je zejména možnost účinné ochrany (či obrany) svých práv. Zásadní otázkou je proto vytyčení stěžovatelčích práv, na nichž by mohla být dotčena (žádné povinnosti jí nebyly tvrzeny a zřejmě ani nepřipadají do úvahy). Stěžovatelka je definuje jako „*právo podat si žádost o povolení k nakládání s vodami*“, což zasazuje do kontextu budoucího vybudování studny na svém pozemku a potenciálním ovlivněním odběru vody z této studny čerpáním podzemních vod ze studny osob zúčastněných na řízení.

Žalovaný i krajský soud správně zdůrazňovali odkaz na § 3 vodního zákona, který je v zákoně nadepsán „*Práva k vodám a právní povaha vod*“. V odstavci 1 stanoví, že „*povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon*“. Již z tohoto ustanovení jasně vyplývá, že „dotčené“ právo nelze odvozovat od prostého vlastnictví pozemku, jednotlivé subjekty jím nejsou nadány „automaticky“. Právě naopak: veškerá práva k povrchovým i podzemním vodám jsou založena zákonem, resp. rozhodnutím příslušného úřadu na základě zákona. Právo nakládat s povrchovými vodami je obecně upraveno v § 6 odst. 1 vodního zákona: „*každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení*“;

související povinnosti, omezení a povolení stanoví vodní zákon v dalších ustanoveních. Ne tak upravuje vodní zákon nakládání s podzemními vodami: u nich nepředpokládá jakékoli „obecné nakládání“ [na rozdíl od povrchových vod, viz § 8 odst. 1 písm. a) vodního zákona], ale stanoví povinnost obstarat si povolení vodoprávního úřadu [§ 8 odst. 1 písm. b) vodního zákona] k veškerému nakládání, včetně jejich odběru.

Z uvedeného lze snadno dovodit, že práva k nakládání s podzemními vodami neexistují „sama o sobě“, ale mohou být založena, tedy vzniknou, teprve příslušným rozhodnutím vodoprávního úřadu. Nebylo-li vůči stěžovatelce takové rozhodnutí vydáno, nemohla se dovolávat porušení práva k odběru podzemních vod; takové právo totiž stěžovatelka vůbec neměla, neboť jí vydáním potřebného správního rozhodnutí zatím nevzniklo.

Právo odebírat vodu ze studny založené rozhodnutím vodoprávního úřadu může být dotčeno tím, že se sníží vydatnost této studny v důsledku vybudování (nebo prohloubení) a souvisejícího vydání povolení k odběru vody ze studny na sousedním pozemku (pojem „sousední“ je nutno vykládat extenzivně); toto „možné dotčení“ pak zakládá právo účastnit se vodoprávního řízení. Předpokladem účastenství jsou tedy dvě skutečnosti: existence vodního díla s oprávněním čerpat podzemní vody, a možnost ovlivnění jeho vydatnosti vybudováním vodního díla nového (případně změnou stávajícího) a tedy i povolení čerpání vody ve stanovených (případně změněných) limitech.

Stěžovatelka nenamítala a ani nemohla namítat ztrátu vody či snížení hladiny vody ve své studni, ale potenciální problémy s množstvím vody ve studni, kterou si někdy v budoucnu hodlá vybudovat. Nenamítala ani to, že by již v této záležitosti podnikla jakékoli právní kroky (zejména nepodala žádost na vodoprávní úřad). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně posoudil způsob výkladu a aplikace § 27 odst. 2 správního řádu žalovaným. Žalovaný vyšel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, tj. zda stěžovatelka může být dotčena na svém právu čerpat vodu ze své studny a dospěl k nepochybnému závěru, že nikoliv, neboť žádnou studnu a ani právo čerpat z ní vodu nemá.

Pro úplnost a nad rámec uvedených důvodů je nutno dodat, že tvrzení stěžovatelky ohledně svého záměru vybudovat studnu bylo zcela nekonkrétní a ničím nedoložené. Vytýkala-li stěžovatelka žalovanému, že jí svým postupem znemožnil „tvrdit a dokazovat“ svoje účastenství v „nalézacím správním řízení“ a že soud musel sám provést toto „nalézací“ nikoliv „přezkumné“ řízení, je třeba zdůraznit, že krajskému soudu nepředestřela žádné konkrétní skutečnosti podporující závěr o jejím účastenství v řízení ve smyslu jejího výkladu § 27 odst. 2 správního řádu: nikterak nekonkretizovala např. kdy hodlá studnu vybudovat, v které části svého pozemku, o jaký typ studny má jít, jak hlubokou studnu zamýšlí, k jakému účelu má sloužit (a jaké množství vody z ní tudíž má být čerpáno) apod. Její argumentace budoucími záměry tedy byla naprosto nekonkrétní.

Z výše uvedeného vyplývá, že ostatní námitky jsou irelevantní a soud se jimi nebude zabývat.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného zhodnotil stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů příslušelo, náklady řízení nevznikly. Osobám zúčastněným na řízení právo na náhradu nákladů nevzniklo, neboť jim nebyla soudem uložena žádná povinnost (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. září 2010

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu